Elżbieta Kurbiel

Rok 1986 – Rokiem Sienkiewiczowskim.

Sprawozdanie z obchodów 140. rocznicy urodzin i 70. rocznicy śmierci Henryka Sienkiewicza w IV Liceum Ogólnokształcącym im. H. Sienkiewicza w Częstochowie

W IV Liceum Ogólnokształcącym im. H. Sienkiewicza w Częstochowie poruszenie i mobilizacja. Obchodzony tradycyjnie 15. listopada każdego roku Dzień Patrona, tym razem miał być przeżywany bardziej uroczyście i na miarę połączonych sił całego Grona i miarę wydarzenia.

Program szkolnych obchodów i scenariusz (Elżbieta Kurbiel) ogłoszony na samym początku września objął:

- wycieczki do Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku i do Muzeum Literackiego Henryka Sienkiewicza w Poznaniu w celu zebrania materiału do konkursu literackiego. Materiał miał posłużyć do napisania reportaży, felietonów i innych form wypowiedzi. Wyjazdy stanowiły też okazję do przeprowadzenia wywiadów z Panią Jadwigą Sienkiewicz i z Panem Ignacym Mosiem;

- konkurs literacki związany z życiem i twórczością Henryka Sienkiewicza; oprócz wcześniej wymienionych form zaproponowane zostały: scenka dramatyczna, utwór poetycki, wywiad z Henrykiem Sienkiewiczem na temat wybranej przez siebie powieści; uczniowie otrzymali wykaz literatury biograficznej i krytyczno-literackiej oraz potrzebne wskazówki;

- konkurs plastyczny na portret pisarza lub ilustrację wybranej sceny powieściowej;

- obejrzenie przez całą szkołę ekranizacji „Potopu” w reż. J. Hoffmana (wyjście zorganizowała mgr Ewa Lewanowicz);

- zorganizowanie wystawy literacko-biograficznej poświęconej życiu i twórczości pisarza, a także ekranizacjom jego utworów; chodziło o zacieśnienie więzi uczuciowych z Patronem, poznanie bliżej pisarza przez eksponaty zawierające ciekawe teksty, korespondencje, zdjęcia, wypowiedzi H. Sienkiewicza, opisy miast, charakterystykę epoki i polityki zaborców; ważną częścią wystawy było przygotowanie gablot prezentujących także pierwsze wydania utworów pisarza. Praca nad wystawą zaplanowana na dwa miesiące miała zintegrować naszych polonistów, plastyków i uczniów (ci malowali ramiaki przywiezione z Biura Wystaw Artystycznych i graficznie pięknym pismem opracowywali cytaty i inne teksty). Nad stroną plastyczną czuwali mgr Liliana Hamerla i artysta malarz Rafał Stępniak, który namalował portret H. Sienkiewicza i mapę oblężenia Częstochowy przez Szwedów, a nad całością – koleżanki mgr Maria Rutkowska i mgr Alicja Kaliściak;

- opracowanie stałej ekspozycji w gablocie szkolnej na ścianie poświęconej H. Sienkiewiczowi;

- złożenie kwiatów w krypcie H. Sienkiewicza w Katedrze św. Jana w Warszawie i zaopiekowanie się grobem Zofii Sienkiewicz na cmentarzu Kule w Częstochowie (to zadanie wykonała mgr Maria Gawron);

- zaproszenie na uroczystości Dnia Patrona w dn. 14 listopada 1986 r. dla Pani Marii Sienkiewicz, Pana Ignacego Mosia, doc. dra hab. Edwarda Polanowskiego, Pani Barbary Wachowicz oraz młodzieży z Liceum Muzycznego poproszonej o wykonanie utworów muzycznych (częścią muzyczną opiekowała się mgr Maria Mroczek);

- zorganizowanie samej uroczystości; miała być ona podsumowaniem i finałem naszej pracy.

Dzień Patrona przebiegał bardzo uroczyście. W nastrój pogodny, ale i refleksyjny, w czasy Henryka Sienkiewicza i jego dzieł wprowadza nas fragment Koncertu e-moll F. Chopina i „Step" op. 66 Zygmunta Noskowskiego. Ten poemat symfoniczny – przypomnijmy – ilustruje obrazy dawnej świetności historycznej I Rzeczypospolitej.

Warto tu przytoczyć inwokację, którą poprzedził partyturę kompozytor:

„Stepie wspaniały, pieśnią cię witam. Pośród Twoich niezmierzonych przestrzeni słychać było i szum skrzydeł i dźwięk kopyt konnicy, rozbrzmiewała fujarka pastusza i tęskna pieśń kozacza, której towarzyszyły teorbany i bębenki, rozlegały się okrzyki wojenne i zgrzyt ścierających się szabel. Walki i zapasy olbrzymie skończyły się, wojownicy w grobie legli. Ty jeden tylko wielki stepie – pozostałeś wiecznie młody i spokojny" („Przewodnik Koncertowy", Kraków 1965, s. 510).

Po odśpiewaniu przez szkolny chór „Gaude Mater Polonia" pod dyrekcją Jana Tokarskiego konferansjerzy zapowiadali kolejne punkty programu.

Referat „Henryk Sienkiewicz – próba portretu w 70. rocznicę śmierci pisarza" wygłosiła mgr Elżbieta Kurbiel.

Referat „O związkach Henryka Sienkiewicza z Częstochową" przedstawił doc. dr hab. Edward Polanowski.

Ważnym przeżyciem była prezentacja monodramu autorstwa Barbary Wachowicz „Mój dziad Henryk" przez wnuczkę pisarza – Panią Marię Sienkiewicz. Niezwykle ciekawy scenariusz oparty na wielu nieznanych tekstach i faktach (m. in. powojennych losach Oblęgorka i najbliższych członków rodziny Henryka Sienkiewicza) w aktorskiej interpretacji Pani Marii poruszył serca wszystkich zebranych. Album o Jasnej Górze, którym obdarowaliśmy wnuczkę Pisarza, zawierał dedykację:

„Pokrzepieni na sercu, ubogaceni duchowo, dziękujemy gorąco

za godzinę wspomnień. Spotkanie z Wnuczką Henryka

Sienkiewicza jest wielkim przeżyciem dla wszystkich. Wszyscy

też zapałaliśmy afektem do Pani. Afekt jest jako strzała, która

niepodziewanie pierś przeszywa. Wszyscy czujemy jej grot”.

- dyrekcja, nauczyciele, uczniowie, rodzice.

Po wysłuchaniu „Humoreski” Antoniego Dworzaka w wykonaniu uczniów Liceum Muzycznego (na skrzypcach grała Agnieszka Kloś, przy fortepianie Agnieszka Kopacka) – czas na spotkanie z Panem Ignacym Mosiem, który ofiarnie przyjechał z Poznania. Witany jest niezwykle owacyjnie. Z wyciągniętą ku górze ręką z rozstawionymi palcami w kształcie litery V wita zebranych i dziękuje Opatrzności za dar spotkania z młodzieżą IV Liceum Ogólnokształcącego im. H. Sienkiewicza – jak podkreśla – położonego u stóp Jasnej Góry – gdzie nad Polską czuwa Królowa Korony Polskiej. To niezwykły Polak, wnuk powstańców i więźniów walczących za sprawę polskości ziem naszych zagarniętych przez Prusy, społecznik, fundator Muzeum Literackiego Henryka Sienkiewicza w Poznaniu. W połowie września byliśmy gośćmi Pana Mosia i tej wizyty nigdy nie zapomnimy. Otrzymaliśmy wówczas piękną lekcję polskiej gościnności i patriotyzmu. Powitanie stosami ciasta na tacach i dzbanami gorącego kakao i herbaty po podróży nocnym pociągiem z Częstochowy do Poznania miało szczególną dla nas wartość i znaczenie. I te rozwarte ramiona, które gorąco każdego uczestnika wycieczki po kolei witały, i te gorące słowa: „Czekałem na Was”, są wspomnieniem, które ściska ze wzruszenia gardło szczególnie mocno dziś, gdy nie ma Go już wśród nas!

Wówczas hojnie ugoszczeni i obdarowani indywidualnie, także z darami dla szkoły, wracaliśmy do Częstochowy. Zbiory w Muzeum w Poznaniu wprawiły nas w podziw i w zdumienie. Teraz jest pośród nas – WIELKI KOLEKCJONER pamiątek po H. Sienkiewiczu. KUSTOSZ MUZEUM LITERACKIEGO HENRYKA SIENKIEWCZA w Poznaniu, AMBASADOR pisarza, WYBITNY WIELKOPOLANIN i POLAK. Pan Ignacy Moś wręcza dyr. liceum Panu Marianowi Jaszewskiemu dwa medale wybite w 100. rocznicę „Trylogii” oraz dwie książki. W podarunku przyjmuje album o Jasnej Górze z dedykacją:

Spałem i śniłem,

że życie jest radością.

Ocknąłem się i zobaczyłem,

że życie jest służbą.

Zacząłem służyć

i zrozumiałem,

że służba jest radością”.

Rabindranath Tagore

Wielkiemu Ambasadorowi twórczości Henryka Sienkiewicza – Panu

Ignacemu Mosiowi, POLAKOWI WIELKIEGO SERCA

z podziękowaniem

dyrekcja, nauczyciele,

młodzież i rodzice

IV Liceum Ogólnokształcącego

im. H. Sienkiewicza w Częstochowie

14 listopada 1986 r.

Wielkie oklaski.

„Marzenie" H. Wieniawskiego wykonane przez zaproszonych gości z Liceum Muzycznego pozwala nieco ostygnąć naszym emocjom (na altówce gra Tomasz Ptak, przy fortepianie Agnieszka Kopacka).

Konferansjerzy zapowiadają inscenizację fragmentu „Quo vadis" wyreżyserowaną przez mgr Ewę Lewanowicz. Jest to rozmowa Petroniusza z Neronem przenosząca nas w czasy starożytnego Rzymu. Fragmenty prozy przedstawiają uczniowie klasy II d: Dorota Morawska, Jacek Bielas, Marcin Sztuka.

Nadchodzi ważny moment rozdania nagród dla uczestników konkursu literackiego i plastycznego. Nagrodzonych jest bardzo wielu, bo ku zdumieniu nas polonistów napłynęła lawina prac. Lektura prac okazała się ciekawa i pochłonęła dużo czasu. Korzyści uczniowie wynieśli duże. Czytelnictwo w szkole bardzo się ożywiło. Młodzież zetknęła się z literaturą biograficzną i krytyką literacką, studiując ją bardzo uważnie, czego dowodem są prace konkursowe. Do konkursu przygotowywała się biorąc udział w wycieczkach, zbierając materiały do reportaży i felietonów, czytała literaturę, by na jej podstawie przeprowadzić wywiad z H. Sienkiewiczem na temat najnowszej książki, którą mógł być „Potop", „Krzyżacy" czy „Quo vadis" itp. Przeprowadziła też bezpośrednio wywiady z Panią Jadwigą Sienkiewicz i Panem Ignacym Mosiem.

Za wywiad z Henrykiem Sienkiewiczem I nagrodę otrzymały 4 uczennice, II nagrodę – 8, nagrodę III – 3.

Za reportaż I nagrodę – 2 uczennice, II nagrodę – 5, III – 5 uczniów.

Za felieton I nagrodę – 1 uczeń, II nagrodę – 1 osoba i III nagrodę – 1 uczeń.

Nagrodzone zostały tez próby poetyckie przedstawione przez 3 uczniów.

Za udział w konkursie zostały nagrodzone wszystkie pozostałe osoby biorące w nim udział (zespół polonistów stanowił jury konkursowe).

Jury Konkursu Plastycznego – dyr. Biura Wystaw Artystycznych Stanisław Banek i artysta plastyk Rafał Stępniak – przyznało nagrody 5. osobom.

Uroczystość zakończyło otwarcie Wystawy literacko-biograficznej i obejrzenie jej. Czuwały nad nią mgr Alicja Kaliściak i mgr Maria Rutkowska.

Obecne na uroczystości władze oświatowe zdecydowały, by wszystkie szkoły w Częstochowie zapoznały się z nią. Zlokalizowana w szkolnej Sali teatralnej z rozmachem i bardzo pieczołowicie przygotowana cieszyła się przez 2 miesiące dużym zainteresowaniem.

W ten sposób IV Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza w Częstochowie zaznaczyło w 1986 r. swoją obecność w krajowych obchodach 140. rocznicy urodzin i 70. rocznicy śmierci H. Sienkiewicza.

Jednym z głównych celów – co na zakończenie trzeba podkreślić – było utrwalenie systemu wartości takich, jak: patriotyzm, ofiarność, więź z przeszłością, odwaga, wierność sobie, bliskim i ojczyźnie, szacunek dla tradycji, staropolskich obyczajów – spiętych trójdźwiękiem: BÓG, HONOR, OJCZYZNA.

Na zakończenie dziękuję wszystkim gościom, młodzieży, nie wymienionym pracownikom szkoły za wkład pracy oraz mgr Alicji Poroszewskiej opiekunowi polonistów za rady i życzliwość.

Elżbieta Kurbiel